

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/95/2019
Identifikačné číslo spisu: 8111225845
Dátum vydania rozhodnutia: 11.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8111225845.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne JUDr. Jany Závodskej, so sídlom Floriánska 19, 040 01 Košice, správkyne konkurznej podstaty úpadcu Chemkostav HSV Humenné a.s., so sídlom Štefánikova 18, 066 01 Humenné, IČO: 00 605 999 proti žalovanému 1/ R 4 M Humenné s.r.o., so sídlom Kukorelliho 60, 066 01 Humenné, IČO: 31 694 942 a žalovanému 2/ T. E. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX I., zastúpenému advokátom JUDr. Danielom Finkom, so sídlom Válaškovská 21, 066 01 Humenné, o určenie vlastníckeho práva k akciám, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cob/25/2019-304 z 27. júna 2019, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobkyne o d m i e t a .

II. Žalovaní 1/ a 2/ majú proti žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej a j „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 21Cb/211/2011-239 z 26. septembra 2018 zamietol žalobu (výrok I.), žalobkyni nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok II.), žalovanému 1/ nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok III.) a žalovanému 2/ priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100% s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (výrok IV.). Výrokom V. súd prvej inštancie priznal štátu voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

1.1 Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd určil, že je vlastníkom cenných papierov - akcií, vydaných v zaknihovanej podobe vo forme akcií na doručiteľa, IČ 88099000262, série 02 v počte 150.000 kusov a v počte 1 ks série 01 v menovitej hodnote 100 Sk emitenta Chemkostav Holding, a.s. so sídlom Štefánikova 18, Humenné, IČO: 36 460 753.

1.2 Súd prvej inštancie konštatoval, že medzi žalobkyňou a žalovaným vznikol obchodnoprávny vzťah (§ 261 ods. 6 písm. a/, c/ Obchodného zákonníka), ktorý je potrebné posudzovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách (§ 19 ods. 1, 3, § 30 ods. 1, 3). Základom sporu je prevod zaknihovaných cenných papierov, uskutočnený v roku 2000

spoločnosťou Chemkostav HSV Humenné, a.s. Medzi stranami bolo sporné, či došlo k platnému prevodu 150.001 kusov týchto akcií a či žalovaný 2/ je ich oprávneným vlastníkom. Argumentácia žalobkyne, že Ing. Mňahončák nepodpísal splnomocnenie pre spoločnosť ORSIA, a.s., o.c.p. na prevod zaknihovaných cenných papierov, sa na základe výsledkov trestného konania ukázala ako nepodložená. Navyiac, medzi spoločnosťou Chemkostav HSV Humenné, a.s. a spoločnosťou INŽINIERING ZEMPLÍN, a.s. došlo k dohode o urovnaní ohľadom predmetných zaknihovaných akcií.

1.3 Z vykonaného dokazovania súd mal preukázané, že dňa 21.07.2000 Chemkostav HSV Humenné, a.s. ako splnomocniteľ, zastúpený Ing. Milanom Mňahončákom, platne udelil splnomocnenie spoločnosti ORSIA, a.s., o.c.p. na podanie príkazu na registráciu prevodu zaknihovaných cenných papierov - akcií v Stredisku cenných papierov Slovenskej republiky, a.s. medzi splnomocniteľom ako prevodcom a spoločnosťou INŽINIERING ZEMPLÍN, a.s. ako nadobúdateľom. Predmetom prevodu bolo 150.001 kusov zaknihovaných cenných papierov na doručiteľa, s menovitou hodnotou 100 Sk. Udelenie plnomocnenstva bolo za splnomocnenca podpísané Ing. Milanom Mňahončákom, predsedom predstavenstva spoločnosti Chemkostav HSV Humenné, a.s. a Ing. Ľubomírom Majerníkom, podpredsedom predstavenstva uvedenej akciovej spoločnosti, pričom ich podpisy boli notársky overené na Notárskom úrade JUDr. Márie Forinovej. Prevod akcií medzi spoločnosťou Chemkostav HSV Humenné, a.s. ako prevodcom a spoločnosťou INŽINIERING ZEMPLÍN, a.s. ako nadobúdateľom, bol uskutočnený platne a platné boli aj nasledovné prevody, teda žalovaný 1/, ako aj žalovaný 2/ nadobudli predmetné cenné papiere zákonným spôsobom. Navyiac, dňa 10.12.2001 došlo k uzavretiu dohody o urovnaní medzi spoločnosťou Chemkostav HSV Humenné, a.s. a spoločnosťou INŽINIERING ZEMPLÍN, a.s.

1.4 Na základe vyššie uvedených skutočností súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba žalobkyne nie je dôvodná, nakoľko dôvody na určenie vlastníckeho práva žalobkyne k zaknihovaným akciám neboli preukázané. Samotné personálne prepojenie spoločností Chemkostav HSV Humenné, a.s., Chemkostav Holding, a.s., INŽINIERING ZEMPLÍN, a.s. a R 4 M Humenné, nie je bez ďalšieho dôvodom spochybnenia vlastníckeho práva žalovaného 2/. Súd prvej inštancie preto žalobu o určenie vlastníckeho práva žalobkyne k cenným papierom zamietol.

2. O odvolaní žalobkyne proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby (výrok I.) rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3Cob/25/2019-304 z 27. júna 2019, ktorým napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny (výrok II.) a žalovanému proti žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% (výrok III. rozsudku). Konštatoval, že bez nariadenia pojednávania preskúmal odvolanie žalobkyne proti napadnutému rozsudku súdu prvej inštancie v § 379 a § 380 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietanými nesprávnymi skutkovými zisteniami a namietaným nesprávnym právnym posúdením veci a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

2.1 Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie po stránke skutkovej, ako aj právnej a v celom rozsahu na ne poukázal ako na správne s tým, že ich nebude znovu opakovať (§ 387 ods. 2 CSP). Na potvrdenie správnosti záverov rozhodnutia súdu prvej inštancie a k námietkam uvedeným v odvolaní žalobkyne odvolací súd uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je dostatočne odôvodnené a tým aj preskúmateľné. Pre zodpovedanie sporných otázok upriamil pozornosť na uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 4Cb/417/01-40 z 25. januára 2002, ktorým uvedený súd zastavil konanie v právnej veci žalobcu Chemkostav HSV Humenné, a.s., Humenné proti žalovanému INŽINIERING ZEMPLÍN, a.s., Humenné, o určenie vlastníckeho práva k zaknihovaným akciám, pričom konanie zastavil z toho dôvodu, že žalobca, zastúpený Ing. Milanom Mňahončákom, predsedom predstavenstva a Ing. Ladislavom Sninčákom, členom predstavenstva, vzali žalobu v celom rozsahu späť. Dôvodom späťvzatia žaloby a následného zastavenia konania bola dohoda o urovnaní z 10.12.2001. Žalobca Chemkostav HSV Humenné, a.s. v nej uviedol, že zmluva o kúpe cenných papierov a následné prevody týchto cenných papierov prostredníctvom splnomocnenca ORSIA a.s., o.c.p. v Stredisku cenných papierov Slovenskej republiky a.s. na žalovaného, je jeho skutočnou vôľou, ktorú

schválila dozorná rada spoločnosti podľa stanov spoločnosti na svojom zasadnutí dňa 19.07.2000 a teda žalovaný nadobudol vlastnícke právo k týmto akciám a žalobca jeho právo uznáva. Odvolací súd súhlasil s názorom žalobkyne, že rozhodnutie o zastavení konania z 25.01.2002 nie je rozhodnutím vo veci samej, ktoré by zakladalo prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Súd prvej inštancie sa preto zaoberal predmetnou žalobou žalobkyne. Pozornosť upriamil aj na to, že v spise sa nachádza uznesenie KRPPZ Úrad justičnej a kriminálnej polície Prešov z 31.10.2006 č. ČVS: KÚJP-95/OVEK-2002 o tom, že v priebehu vyšetrovania doložením jednotlivých svedkov, najmä T. M., T. Z., O. Z. a pracovníčok notárskeho úradu bolo potvrdené, že sporné doklady, a to zmluvy o kúpe cenných papierov a príslušné plnomocenstvá, boli podpísované Ing. Mňahončákom, čo v konečnom dôsledku bolo potvrdené závermi znaleckého posudku znalcom z odboru grafológie a grafickej diagnostiky.

2.2 Odvolací súd ďalej poukázal na ustanovenie § 19 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách (ďalej aj „zákon č. 566/2001 Z.z.“), z ktorého vyplýva, že ak osobitný zákon neustanovuje inak, stáva sa kupujúci majiteľom cenného papiera aj keď predávajúci nemá právo tento cenný papier previesť, ibaže kupujúci v čase prevodu vedel alebo musel vedieť, že predávajúci nemá právo cenný papier previesť. Konštatoval, že počas konania nebolo preukázané, že by žalovaný ako kupujúci v čase prevodu vedel alebo musel vedieť, že predávajúci nemá právo cenný papier previesť. Dôkazné bremeno spočívalo na žalobkyni, ktorá bez akýchkoľvek pochybností musela preukázať, že žalovaný v čase prvotného prevodu, ako aj v čase všetkých následných prevodov, vedel a musel vedieť, že predávajúci nemá právo cenný papier previesť. Ako vyplýva z obsahu spisu, prvotný prevod bol uskutočnený už v roku 2000 a na tento prevod sa vzťahovali ustanovenia zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch, účinného do 31.12.2001, pričom aj uvedený zákon upravoval obdobnú zásadu „Nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so správnymi závermi súdu prvej inštancie ohľadom právneho posúdenia veci, na tieto v celom rozsahu odkázal a rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku vo veci samej, ako aj v závislých výrokoch o trovách konania strán sporu a trovách štátu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 CSP tak, že nárok na náhradu trov konania priznal žalovanému 2/ ako úspešnej strane sporu proti žalobkyni, ktorá v odvolacom konaní úspech nemala.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu, a to vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Prešov zamietajúci žalobu (výrok II.) a proti závislému výroku o trovách odvolacieho konania (výrok III.) podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolačný súd“) rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie, alternatívne navrhla zrušiť len rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3.1 Dovolateľka súdom oboch inštancií vytykala nedostatky v odôvodnení ich rozhodnutí spočívajúce v tom, že sa nevysporiadali s kľúčovým tvrdením žaloby, že Ing. Milan Mňahončák ako predseda predstavenstva Chemkostav HSV Humenné, a.s. - v čase keď mal udeliť plnomocenstvo, na základe ktorého došlo k spornému prevodu akcií - sa nenachádzal na území Slovenskej republiky, pričom poukázala na výpoveď Ing. Mňahončáka ako svedka, ktorý mal uviesť, že predmetnú plnú moc na prevod akcií nepodpísal. Súdy oboch inštancií sa nevyjadrili k tvrdeniu Ing. Mňahončáka a nevysporiadali sa s predloženým dôkazom o jeho neprítomnosti na území Slovenskej republiky v čase podpisu plnomocenstva a tiež s dôkazmi v spise - kriminalisticko-expertíznymi skúmaniami a nevyšvetlili, akým myšlienkovým postupom dospeli k rozhodnutiu.

3.2 Dovolateľka uviedla, že plná moc, na základe ktorej došlo k prevodu akcií, nemohla byť podpísaná v deň, ktorý je v nej uvedený, teda musela byť minimálne antidatovaná. Súdy nezodpovedali ani otázku, či prejav vôle Ing. Mňahončáka bol dostatočne jasný a určitý, keď sám uvádzal vo svojich výpovediach, že predmetnú plnú moc na prevod akcií nepodpísal. Súdy sa doposiaľ nevysporiadali ani s ďalšími dôkazmi a nevyhodnotili ich. V rámci trestného konania vedeného pod č. ČVS: KÚJP-95/OVEK-2002 bolo vykonané kriminalisticko-expertízne skúmanie listín a podpisov predsedu predstavenstva, zamerané na

zodpovedanie otázok, týkajúcich sa pravosti podpisov a listín, na základe ktorých došlo k prevodu akcií. Konajúci súd si pripojil tento vyšetrovací spis, ktorého súčasťou je kriminalisticko-expertízne skúmanie z 09.09.2002, znalecký posudok z 25.02.2003 a znalecký posudok z 05.02.2004.

3.3 Zo znaleckého posudku z roku 2003 vyplýva, že pri skúmaní podpisu na plnej moci boli zistené typické znaky pre spôsob technického falšovania pomocou priesvitu. Z posudku z roku 2004 vyplýva, že textové zápisy nad podpismi boli vyhotovené po vyhotovení podpisov iným spôsobom, ako textový zápis pod podpismi. Ona od počiatku tvrdí, že plnú moc na prevod akcií nepodpísal predseda predstavenstva, čo korešponduje so závermi expertízneho skúmania, z ktorého vyplýva manipulácia s listinami, na základe ktorých došlo k prevodu akcií. Súd sa vôbec nezaoberali závermi posudkov a len formalisticky prevzali jednu vetu z kriminalistického vyjadrenia z 09.09.2002, že na plnej moci, na základe ktorej došlo k prevodu akcií, nemožno vylúčiť ani potvrdiť, že nebola podpísaná Ing. Mňahončákom.

3.4 V závere dovolania dovolateľka navrhla odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu až do právoplatnosti rozhodnutia o dovolaní s poukazom na to, že odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a žalovanému priznal náhradu trov prvostupňového a druhostupňového konania, ktorej výška dosahuje rádovo sumu presahujúcu 10.000 €. Za dôvody hodné osobitného zreteľa považuje to, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu bola žalobkyni odňatá možnosť uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo je dôvodom na zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak by nedošlo k odkladu vykonateľnosti, žalobkyňa by bola nútená túto náhradu trov žalovanému zaplatiť a v prípade, ak by bola v rámci dovolacieho konania úspešná, mohla by jej vzniknúť škoda vzhľadom na obtiažnosť získať späť tieto finančné prostriedky od žalovaného.

4. K dovolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný 2/ prostredníctvom právneho zástupcu. Dovolanie bolo právnomu zástupcovi žalovaného 2/ doručené dňa 15.11.2019, avšak písomné vyjadrenie k dovolaniu bolo podané po uplynutí súdom určenej 10-dňovej lehoty na podanie vyjadrenia, t. j. dňa 26.11.2019. Z uvedeného dôvodu dovolací súd neprihliadol na vyjadrenie k dovolaniu v zmysle ustanovenia § 436 ods. 3 CSP, keďže na neskoro podané vyjadrenie k dovolaniu sa neprihliada. S poukazom na uvedené bolo potom vyjadrenie žalovaného 2/ nadbytočne doručené žalobkyni, ktorá k nemu zaslala písomné vyjadrenie (tzv. repliku), na ktorú dovolací súd rovnako neprihliadol, keďže neprihliadol ani na vyjadrenie žalovaného 2/.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku. Dovolanie podľa CSP nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, keď sú splnené všetky podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7.1 Podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu

odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.2 Podľa ustanovenia § 440 CSP, dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

8. V posudzovanom prípade dovolateľka vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Za vadu v zmysle uvedeného ustanovenia považuje nedostatky v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie, ktoré majú spočívať v tom, že súdy sa nevysporiadali s (podľa jej názoru kľúčovým) tvrdením, že Ing. Milan Mňahončák ako predseda predstavenstva Chemkostav HSV Humenné, a.s. - v čase, keď mal udeliť plnomocenstvo, na základe ktorého došlo k spornému prevodu akcií - sa nenachádzal na území Slovenskej republiky, pričom poukázala na výpoveď Ing. Mňahončáka ako svedka, ktorý mal uviesť, že predmetnú plnú moc na prevod akcií nepodpísal. Podľa názoru dovolateľky súdy oboch inštancií nehodnotili jej tvrdenia a ani dôkazy predložené na podporu týchto tvrdení. Namietala ďalej, že súdy sa nevysporiadali so znaleckými posudkami, ktoré boli vypracované v rámci trestného konania č. ČVS: KÚJP-95/OVEK-2002.

8.1 Pojem „právo na spravodlivý proces“ v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nahradil doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov.

8.2 Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“). Pod pojmom „procesný postup“ (čo vyplýva aj z doteraz platnej konštantnej judikatúry NS SR k § 237 ods. 1 písm. f/ OSP a judikatúry Ústavného súdu SR) sa rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore, predchádzajúca vydaniu súdneho rozhodnutia, avšak nie samotné rozhodnutie súdu vo veci, ani jeho odôvodnenie, funkciou ktorého je vysvetliť podstatné dôvody, so zreteľom na ktoré súd vo veci rozhodol.

8.3 Obsahom práva na spravodlivý proces (článok 46 ods. 1 Ústavy SR) je umožniť každému, bez akejkoľvek diskriminácie, reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby uplatnenému právu bola poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré vykonávajú príslušné články Ústavy SR o základnom práve na súdnu ochranu (článok 46 ods. 4 v spojení s článkom 51 ods. 1 Ústavy SR). Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecný súd zistí skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodne tak, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nie arbitrárne (sp. zn. IV. ÚS 22/04, sp. zn. I. ÚS 5/04, sp. zn. III. ÚS 162/05, sp. zn. IV. ÚS 403/2020).

8.4 Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06).

8.5 Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatneným nárokom a obranou proti takému uplatneniu. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (sp. zn. I. ÚS 46/05, sp. zn. II. ÚS 76/07).

8.6 Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné, arbitrárne a nepreskúmateľné, pretože ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Odvolací súd po prejednaní odvolania bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, na základe ktorého vec aj správne právne posúdil. Takýto postup umožňovalo odvolaciemu súdu ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Dovolací súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, z ktorého vyplýva (body 29 - 30), že odvolací súd pre rozhodnutie v predmetnom spore považoval za rozhodujúce (kľúčové) to, že v spore nebolo preukázané, že by žalovaný (poznámka dovolacieho súdu: z kontextu je zrejmé, že sa tým myslí žalovaný 2/) ako kupujúci v čase prevodu vedel alebo musel vedieť, že predávajúci nemá právo cenný papier previesť. Poukázal na to, že dôkazné bremeno zaťažovalo žalobkyňu, ktorá bez akýchkoľvek pochybností mala preukázať, že žalovaný v čase pôvodného prevodu, ako aj všetkých nasledujúcich prevodov vedel a musel vedieť, že predávajúci nemá právo cenný papier previesť. V tomto smere poukázal a odcitoval ustanovenie § 19 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách, podľa ktorého ak osobitný zákon neustanovuje inak, stáva sa kupujúci majiteľom cenného papiera aj keď predávajúci nemá právo tento cenný papier previesť, ibaže kupujúci v čase prevodu vedel alebo musel vedieť, že predávajúci nemá právo cenný papier previesť. Prvotný prevod bol uskutočnený už v roku 2000 a na tento prevod sa vzťahovali ustanovenia zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch (účinného do 31.12.2001) a obdobná právna úprava platila aj v čase prvotného prevodu (zásada „Nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“).

8.7 Podľa názoru dovolacieho súdu, procesný postup odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku a Civilného sporového poriadku, účinného od 01. júla 2016 (na súde prvej inštancie) a Civilného sporového poriadku (na odvolacom súde), pričom žalobkyňa mala možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti jeho rozhodnutiu podať odvolanie, čo aj urobila. Skutočnosť, že dovolateľka (žalobkyňa) sa nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP).

8.8 Pre úplnosť dovolací súd poukazuje aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia NS SR č. 2/2016 z 03. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ OSP, pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa vyššie citovaného ustanovenia. Jedná sa o taký výnimočný prípad, kedy ide o také nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, čo vykazuje znaky až vady

„najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém alebo vady zásadnej, hrubej a podstatnej“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „justičného omylu“. O takýto prípad však v preskúmanej veci nejde, pretože tak, ako je už vyššie konštatované, skutkové a právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva zaručeného v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv strany sporu (v danom prípade žalobkyne). Vyššie citované zjednocujúce stanovisko NS SR je aktuálne aj po 01. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska.

9. Pokiaľ dovolateľka namietala nedostatočné vykonanie dokazovania, resp. nesprávne vyhodnotenie dôkazov, dovolací súd uvádza, že strany sporu majú právo v civilnom sporovom konaní označiť alebo predložiť dôkazy na preukázanie ich tvrdení, avšak súd rozhoduje o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP). Civilný sporový poriadok upravuje zásadu voľného hodnotenia dôkazov v § 191 ods. 1, v zmysle ktorej dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý jednotlivito a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. V civilnom sporovom konaní je súd povinný zvážiť, ktoré dôkazy je povinný vykonať, pričom dôvodnosť návrhov strán sporu na doplnenie dokazovania posudzuje so zreteľom na to, či a v akom rozsahu je potrebné doplniť doterajší stav dokazovania. Nevykonanie dôkazu navrhnutého stranou sporu, resp. vykonanie iného dôkazu na zistenie skutkového stavu veci nemožno považovať za postup, ktorým by súd strane sporu odňal možnosť konať pred súdom (R 6/2000). Platí to aj o takom dôkaze, ktorý strana sporu zo svojho subjektívneho pohľadu považuje za dôležitý. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, patrí výlučne na posúdenie súdu, a nie strany sporu (§ 185 ods. 1 CSP).

9.1 V konaní na súde prvej inštancie bol ako dôkaz vykonaný výsluch svedka Ing. Mňahončáka (na pojednávaní konanom dňa 15.04.2014), pričom vykonanie tohto dôkazu je uvedené v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie (bod 9) medzi dôkazmi, ktoré súd vykonal a z ktorých zistil skutkový stav veci. S tvrdením žalobkyne, že Ing. Mňahončák nepodpísal plnomocenstvo, na základe ktorého došlo k prevodu akcií, sa súd prvej inštancie vysporiadal stručne v bode 23 odôvodnenia rozhodnutia, keď uviedol: „Argumentácia žalobcu založená na tom, že Ing. Mňahončák splnomocnenie pre spoločnosť ORSIA, a.s., o.c.p. na prevod zaknihovaných cenných papierov nepodpísal, sa ukázala na základe výsledkov trestného konania ako nepodložená, navyše medzi spoločnosťou Chemkostav HSV Humenné, a.s. a spoločnosťou INGINIERING ZEMPLÍN, a.s. došlo k dohode o urovnaní ohľadom týchto zaknihovaných akcií“.

9.2 K námietke, že súdy sa nevysporiadali ani s ďalšími dôkazmi, konkrétne so znaleckými posudkami z 25.02.2003 a 05.02.2004, ktoré boli vyhotovené v rámci trestného konania č. ČVS: KÚJP-95/OVEK-2002 (bod II. ods. 4 dovolania), dovolací súd uvádza, že ide o tzv. novoty v zmysle ustanovenia § 435 CSP, ktoré v dovolaní nemožno uplatňovať. Súdy sa nemohli vyjadriť k dôkazom, ktoré neboli vykonané a dokonca ani navrhnuté. Pokiaľ ide o vyšetrovací spis vedený pod č. ČVS: KÚJP-95/OVEK-2002, o jeho vyžiadaní rozhodol súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 12.11.2015 (č. l. 178 až 180), ktoré za tým účelom odročil s tým, že po jeho obdržaní bude o tejto skutočnosti informovať dotknuté strany, ktoré zároveň vyzve, aby sa s ním oboznámili a prípadne navrhli ďalšie dôkazy. Na č. l. spisu 181 sa nachádza žiadosť súdu prvej inštancie z 13.11.2015 o zapožičanie spisového materiálu ČVS: KÚJP-95/OVEK-2002, na č. l. spisu 184 sa nachádza e-mail, ktorým Q. Y. (zapisovateľka Okresného súdu Prešov) oznamuje stranám (na ich mailové adresy), že spis ČVS: KÚJP-95/OVEK-2002 bol pripojený a môžu sa s ním oboznámiť v informačnom centre tamojšieho súdu a na č. l. spisu 186 sa nachádza úradný záznam o nazretí do súdneho spisu a o vyhotovení fotokópií zo dňa 04.01.2016. Podľa predmetného záznamu bola uvedeného dňa do spisu nahliadnuť žalobkyňa JUDr. Jana Závodská, pričom požiadala aj o vyhotovenie fotokópií zo súdneho spisu. Nazrieť do spisu bol aj právny zástupca

žalovaného 2/ (úradné záznamy založené v spise na č. l. 185 a 187), ktorý si dal vyhotoviť fotokópiu celého vyšetrovacieho spisu, pričom následne zaslal súdu prvej inštancie vyjadrenie k žalobe (založené je v spise na č. l. 188 až 200), v ktorom o. i. poukázal na to, že v trestnom konaní ČVS: KÚJP-95/OVEK-2002 prebehlo grafologické skúmanie podpisov Ing. Mňahončáka, z ktorého vyplynulo, že sporné doklady (zmluvy o kúpe cenných papierov, ako aj príslušné plnomocenstvá) boli podpisované Ing. Mňahončákom. Predmetné písomné vyjadrenie bolo oboznámené na pojednávaní súdu konanom dňa 24.09.2018, na ktorom bol vyhlásený rozsudok (č. l. spisu 237) a na ktorom sa zúčastnil M. E. A. ako poverený zamestnanec žalobkyne - správkynke konkurznej podstaty úpadcu Chemkostav HSV Humenné, a.s. Z obsahu zápisnice z pojednávania z 24.09.2018 okrem iného vyplýva, že „strany zhodne uvádzajú, že nespochybňujú žiadnu z listín, obsah spisu poznajú, všetko im bolo doručené“, ako aj to, že „strany zhodne uvádzajú, že nežiadajú doplniť dokazovanie“. V spise na č. l. 204 a č. l. 228 sa nachádzajú podania, v ktorých žalobkyňa žiadala oznámiť, či už bol konajúcemu súdu doručený vyšetrovací spis Úradu justičnej a kriminálnej polície PZ Prešov ČVS: KÚJP-95/OVEK-2002, a to napriek tomu, že podľa úradného záznamu založeného v spise na č. l. 186 bola žalobkyňa do spisu nahliadnuť v čase, keď sa v ňom predmetný vyšetrovací spis nachádzal, pričom si z neho vyhotovovala bližšie nešpecifikované kópie. Na uvedenú žiadosť žalobkyne z 29.03.2018 (č. l. spisu 204) súd prvej inštancie reagoval oznámením zo dňa 07.08.2018 (č. l. spisu 208), ktorým žalobkyni oznámil, že zo spisu vyplýva, že sa so žiadaným vyšetrovacím spisom oboznámila osobne v informačnom centre súdu dňa 04.01.2016, pričom si z neho vyhotovila fotokópiu. V ďalšom podaní zo 14.09.2018 (č. l. spisu 228) žalobkyňa poukazovala na to, že jej doposiaľ nebolo oznámené, či bol súdu doručený vyšetrovací spis ČVS: KÚJP-95/OVEK-2002, do ktorého mali strany sporu záujem nahliadnuť. Následne súd prvej inštancie opätovne požiadal o zapožičanie predmetného vyšetrovacieho spisu (č. l. spisu 231). Na pojednávaní súdu (na ktorom rozhodol vo veci samej) dňa 24.09.2018 nebol vyšetrovací spis ČVS: KÚJP-95/OVEK-2002 vykonaný ako dôkaz (žiadna zo strán to nenavrhol), pričom súd prvej inštancie oboznámil len vyjadrenie žalovaného 2/ z č. l. spisu 188 a nasl., ktorého prílohou boli aj niektoré listiny z predmetného vyšetrovacieho spisu (konkrétne uznesenie o zastavení trestného stíhania - č. l. 192 - 198 a oznámenie prokurátora Krajskej prokuratúry v Prešove - č. l. 200). Žiadne znalecké posudky však ako dôkaz neboli vykonané a ani navrhnuté. Vyšetrovací spis bol pripojený aj počas odvolacieho konania, avšak ani v tomto štádiu konania nebol vykonaný ako dôkaz, nakoľko odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania.

9.3 Podľa názoru dovolacieho súdu, aj keby žalobkyni nebolo umožnené nahliadnuť do predmetného vyšetrovacieho spisu (čo ale z obsahu spisu nevyplýva, nakoľko žalobkyňa sa s ním oboznámila dňa 04.01.2016 a vyhotovila si z neho aj fotokópie), uvedenú skutočnosť mohla a mala namietať v podanom odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, čo však neurobila (dôkazom je odvolanie založené v spise na č. l. 245 - 246). Rovnako, ak žalobkyňa chcela, aby sa súdy zaoberali konkrétnymi dôkazmi z vyšetrovacieho spisu ČVS: KÚJP-95/OVEK-2002 (znaleckými posudkami z 25.02.2003 a 05.02.2004), tak ich mala navrhnúť ako dôkaz, a to už v rámci konania na súde prvej inštancie, prípadne najneskôr v podanom odvolaní s tým, že by musela tvrdiť a preukázať, že ich bez svojej viny nemohla uplatniť v pôvodnom konaní (§ 366 písm. d/ CSP). Pokiaľ sa súdy nevyjadrili k dôkazom - znaleckým posudkom z vyšetrovacieho spisu, ktoré neboli vykonané v konaní na súde prvej inštancie, pretože neboli žiadnou zo strán ani navrhnuté ako dôkaz, nejedná sa o nesprávny (vadný) procesný postup súdu prvej inštancie, resp. druhej inštancie, ktorý by zakladal vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP a dovolacia námietka žalobkyne (tak, ako je už vyššie konštatované v odôvodnení rozhodnutia) predstavuje novoty v zmysle § 435 CSP, ktoré v dovolaní nemožno uplatňovať.

9.4 Dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že v dovolacom konaní nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení súdov nižších inštancií už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní je dokazovanie vylúčené, okrem preukazovania včasnosti a prípustnosti dovolania (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať ani revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Teda, ani prípadná neúplnosť, resp. nesprávnosť skutkových zistení súdov nie je vada, ktorá by v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu bola považovaná za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, pretože ak by k

takejto vade v súdnom konaní aj došlo, nie je ňou znemožnená realizácia procesných oprávnení strany.

10. Záverom dovolací súd uzaviera, že postupom odvolacieho súdu (ale ani súdu prvej inštancie) nedošlo k vade v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ktorá by zakladala porušenie práva žalobkyne na spravodlivý proces. Dovolací súd preto dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

11. O návrhu na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia dovolací súd už nerozhodoval, keďže dovolanie bolo odmietnuté.

12. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3, veta druhá CSP, § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

13. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.